

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v P., zastúpeného advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., so sídlom v Košiciach, Štefánikova 26, v mene ktorej koná ako konateľka advokátka Mgr. Michaela Gočová, proti žalovanému **S.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. Bernardínou Ilčinovou, advokátkou, so sídlom v Prešove, Duchnovičovo námestie 1, o **zaplatenie 995,82 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20 C 68/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. februára 2013 sp. zn. 15 Co 6/2012 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej aj „krajský súd,, alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 8. novembra 2011 č. k. 20 C 68/2009-103, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 995,82 Eur so 4 % úrokom z omeškania ročne od 1. 3. 2009 do zaplataenia a zaplatiť mu aj náhradu trov konania. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou, pričom v celom rozsahu poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožnil. Doplnil i ďalšie dôvody v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného, ktoré nepovažoval za opodstatnené.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil

odňatím možnosti konať pred súdom, ku ktorému malo dôjsť nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu. Namietal tiež, že predsedníčkou odvolacieho senátu bola JUDr. Anna Ilčinová, ktorá v minulosti bola v príbuzenskom vzťahu s jeho právnou zástupkyňou, ku ktorej má negatívny vzťah, preto mala byť z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci vylúčená.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol tento mimoriadny opravný prostriedok odmietnuť, prípadne zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O. s. p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O. s. p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejedná sa ani o potvrdenie rozsudku, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O. s. p., možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie podľa § 238 O. s. p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie

konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení.

Z hľadiska § 237 O. s. p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Pre posúdenie existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O. s. p. nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ namietal odňatie možnosti konať pred súdom predovšetkým tým, že prvostupňový súd nevykonal všetky navrhnuté dôkazy a nevykonanie dôkazov ani neodôvodnil (dôkaz výsluchom svedka I.). V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že samotné nevykonanie všetkých dôkazov navrhnutých účastníkmi konania nie je bez ďalšieho odňatím možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O. s. p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôvodnou nie je táto námietka ani v časti, že súdy neodôvodnili nevykonanie dokazovania výsluchom I.. Skutočnosť, že prvostupňový súd neuviedol, prečo nevykonal výsluch označenej osoby nespôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže tento sa v odôvodnení svojho rozhodnutia práve s touto námietkou vyporiadal, keď uviedol, prečo nepovažoval za potrebné tento dôkaz vykonať. Tým bol zároveň zhojený uvedený nedostatok odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý sa však inak otázkou potrebnosti označeného dôkazu zaoberal už vo svojom prvom rozsudku z 19. novembra 2009 č. k. 20 C 68/2009-50.

Opodstatnenou nebola ani námietka žalovaného o odňatí možnosti konať pred súdom nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu. Pokiaľ odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa, pričom sa zároveň stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku, bolo potrebné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu posudzovať v kontexte s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku podrobne

a zrozumiteľne uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa riadil a ako vec právne posúdil. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa doplnil dôvody jeho rozsudku, pričom sa tým zároveň zaoberal odvolacími námietkami žalovaného. Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa spĺňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., keďže ním bola daná odpoveď na všetky podstatné otázky týkajúce sa jednak procesného postupu prvostupňového súdu a jednak skutkového a právneho posúdenia veci. V súvislosti s tým dovolací súd dodáva, že podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho i Ústavného súdu SR nemusí odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Ďalej poznamenáva, že pri posudzovaní riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní sa nezaobera správnosťou skutkových a právnych záverov v nich obsiahnutých, pretože správnosť dovolaním napadnutého rozsudku by mohol skúmať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

Dôvodnou nebola ani námietka dovolateľa, že v odvolacom konaní rozhodovala vylúčená sudkyňa. I keď ustanovenie § 14 ods. 1 O. s. p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Účelom citovaného ustanovenia § 14 ods. 1 O. s. p. je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením

zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právnu relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to :

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Musí ísť o taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanej veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O. s. p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O. s. p.). Obsahom práva na prejednanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je len povinnosť (nadriadeného) súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O. s. p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb.), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní týchto dôvodov (ich analýze) v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu a inštruktívnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) k danej problematike.

Predsedička odvolacieho senátu JUDr. Anna Ilčinová sa k dovolacej námietke o svojej zaujatosti vyjadrila tak, že sa necíti byť vo veci zaujatá a že právna zástupkyňa žalovaného bola do rozvodu jej manželstva v roku 2003 jej švagrinou a udržiava s ňou pracovné a oficiálne spoločenské vzťahy. Zástupkyňa žalovaného JUDr. Bernardína Ilčinová na výzvu súdu oznámila, že sudkyňa JUDr. Anna Ilčinová má k nej negatívny vzťah, ktorý však bližšie nešpecifikovala. Z obsahu spisu vyplýva, že menovaná sudkyňa bola predsedníčkou senátu už počas predchádzajúceho odvolacieho konania, ktoré skončilo na krajskom súde uznesením z 29. septembra 2010 sp. zn. 12 Co 25/2010, ktorým bol zrušený predchádzajúci rozsudok okresného súdu z 19. novembra 2009 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Žalovaný bol už v tomto konaní zastúpený tou istou právnou zástupkyňou, no zaujatosť sudkyne nenamietal. Za tejto situácie, keď navyše žalovaným tvrdený negatívny vzťah sudkyne k jeho právnej zástupkyni nebol preukázaný, sa námietka zaujatosti sudkyne vznesená až v dovolaní javí ako účelová, a teda nedôvodná.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože trovy žalobcu pozostávajúce z odmeny jeho právnej zástupkyne za vyjadrenie k dovolaniu nepovažoval za účelné na bránenie práva. V preskúmvanej veci mohla byť totiž prípustnosť dovolania daná len existenciou niektorej z procesných väd, vyplývajúcich z ustanovenia § 237 O. s. p., ktoré dovolací súd skúma bez ohľadu na stanoviská účastníkov konania.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3: 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2014

JUDr. Rudolf Č i r č, v.r.

Za správnosť vyhotovenia:

predseda senátu

Zuzana Pudmarčíková